

Татарстан Республикасы
Минзэлә муниципаль районы
Хужәмәт авыл башкарма комитеты

КАРАР

№ 20

03.04.2018 ел

Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Хужәмәт авыл жирлеге социаль инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, 29.12 номерлы Федераль законга ярашлы. 2014 № 456-ФЗ» Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенң аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында», Россия Федерациясе Хөкүмәтенң 25.12.2015 № 1440 карары "торак пунктларның, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында", Татарстан Республикасы Законы № 10- ТРЗ от 31.01.2005 ел "Минзэлә муниципаль районы «муниципаль берәмлекләренң һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренң территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында", Татарстан Республикасы Президентының «муниципаль берәмлекләренң социаль инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын эшләү турында " 2016 елның 6 июнендәге 326661-МР номерлы йөкләмәсе нигезендә, Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Хужәмәт авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР ЧЫГАРА:

1. Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районының Хужәмәт авыл жирлегенң 2030 елга кадәр социаль инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программасын расларга.

Әлеге карарны Хужәмәт авыл жирлегенң мәгълүмат стендларында һәм Минзэлә муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати - телекоммуникация челтәрендә урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://menzelinsk.tatarstan.ru>

2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Хужәмәт авыл жирлеге башлыгы
вазыйфаларын вакытлыча башкаручы:

Р.К.Әсхамова

**2018-2035 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МИНЗӘЛӘ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ХУЖӘМӘТ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ СОЦИАЛЬ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН
КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ.**

Программа паспорты

Мәдәни мирас объекты	Социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программасы 2018-2035 елларга ТР Минзәлә муниципаль районы Хужәмәт авыл жирлегенә программасының социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программасы
Дәлилләү өчен программа эшләнмәләре	2003 елның 06 октябрдәге №131-ФЗ Федераль закон Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыру принциплары «ТР Минзәлә муниципаль районы Хужәмәт авыл жирлегенә генераль планын раслау турында»2012 елның 29 декабрдәге № 1 карар
Мәдәни мирас объекты программа заказчысы, аның урнашу урыны	Хужәмәт авыл жирлегенә Башкарма комитеты Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы 423710 Татарстан Республикасы, Минзәлә районы, Хужәмәт авылы, Мирная ур., 72 й.
Мәдәни мирас объекты Өзәрләүчене программалар, аны урнашкан урыны	Хужәмәт авыл жирлегенә Башкарма комитеты Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы 423710 Татарстан Республикасы, Минзәлә районы, Хужәмәт авылы, Мирная ур., 72 й.
Программаның максаты	Социаль инфраструктураның системаларын үстерүне тәэмин итү һәм социаль-көнкүреш объектлары халыкның яшәү шартларын билгеләү, яхшырту һәм ачык баланслы билгеләмә үсеш перспективалары әлегә инфраструктура. Социаль-икътисадый яхшыруы ТР Минзәлә муниципаль районы Хужәмәт авыл жирлегенә үсеш
Программаның бурычлары	- Хужәмәт халкының тәэмин ителеш дәрәжәсен арттыру авыл жирлегендә социаль инфраструктура объектлары; - куркынычсызлык, куллануның сыйфаты һәм нәтижәләгә Хужәмәт авыл жирлегенә социаль инфраструктура объектларының халкы ;
	- нисбәтле, перспективалы социаль үсеш инфраструктура - Хужәмәт авыл жирлегенә; билгеләнгән таләпләргә туры килә; Хужәмәт авыл жирлегенә социаль инфраструктурасы; - халыкның тәэмин ителешенә исәп-хисап дәрәжәсенә ирешү жирлек мәгариф, сәламәтлек саклау өлкәләрендә хезмәт күрсәтә, физик культура һәм массакүләм спортның һәм культураның, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары нигезендә; - гамәлдәге социаль эшчәнлек нәтижәләгә инфраструктура.

Максатчан күрсәткечләр (индикаторлар) тәмин ителеш халык объектлары социаль инфраструктура	Үсеш күләмдәре объектлар социаль инфраструктура.
сроклары һәм этаплары программаны тормышка ашыру	Программаны гамәлгә ашыру срогы - 2018-2035 еллар. I этап - 2018 елдан 2026 елга кадәр. II этап - 2027 елдан 2035 елга кадәр.
Программаны финаслауның күләме һәм чыганакалары	Финанслау чыганакалары - Татарстан Республикасы бюджеты.
гамәлгә ашыруның программалар.	Жиһазлану социаль объектлар инфраструктура Хужәмәт авыл жирлегендә яшәүчеләрне исәп-хисап буенча перспективалы сан. Халыкның ихтыяжын канәгатьләндерү социаль инфраструктура хезмәтләре.

1. Минзәлә муниципаль районының Хужәмәт авыл жирлеге социаль инфраструктурасының гамәлдәге торышына характеристика

1.1 Жирлекнең социаль-икътисады хәле тасвирламасы.

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Хужәмәт авыл жирлеге үз эченә түбәндәгеләрне ала: Хужәмәт, Усай, Балтай, Яңа Александровка, Бакчасарай.

Административ үзәк - Хужәмәт авылы

Хужәмәт авыл жирлегендә халык саны: 1108 кеше. Хужәмәт авыл жирлегенә административ үзәгеннән ераклыкка кадәр район үзәге 24 км, республика үзәгенә кадәр (ш. Казан) - 275 км.

Муниципаль берәмлек жирләренә гомуми мәйданы -5677 га (2642732 кв.м. торак пунктлар жирләре)

1.2.гамәлдәге социаль инфраструктура объектларының техник-икътисады параметрлары.

авыл жирлегендә түбәндәге учреждениеләр һәм оешмалар урнашкан:

0. Мәгариф учреждениеләре: МБОУ - 1, укучылар саны - 124 кеше; МБДОУ - 1, тәрбияләнүчеләр саны - 59.

1. ФАП - 3 шт: Хужәмәт авылында, Усай авылында, Бакчасарай авылында.

2. Мәдәният - ял итү тибындагы учреждениеләр: китапханә-3 саны, авыл клублары-1.

3. Спорт корылмалары - 0.

4. Универсаль спорт майданчыгы - 1 һәм спорт залы - 2.

5. Почта элементәсе бүлекләре -1.

6. Кибетләр - 6.

1.3.Социаль инфраструктура хезмэтлэренэ фаразлана торган ихтыяж.

Базар икътисады үскэн саен, социаль өлкөнөң эһәмияте даими үсө. Эшчәнлеге шәхси ихтыяжларны канәгатлөндөрүгә, халыкның тормыш эшчәнлеген һәм интеллектуаль үсешен тәэмин итүгә юнәлтелгән объектлар жыелмасы - социаль инфраструктура, ул мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, туризм хезмәтләрә рәвешендә социаль уңайлыklar тудыручы милли хужалык тармаклары жыелмасы. Социаль өлкөнөң тармаклары торган саен зуррак эһәмияткә ия була бара ижтимагый житештерүне үстерү. Алар халыкның яшәү дәрәжәсенә, яшәү сыйфатына турыдан-туры йогынты ясый.

Мәгариф үсешен фаразлау һәм планлаштыру.

Социаль өлкә тармаклары арасында мәгариф мөһим урын алып тора. Гомуми белем бирү мәктәбенөң уңышлы эшлөвенөң төп шарты - бу ярдәм итү аның матди-техник базасының тиешле торышы. Гомуми белем бирү мәктәпләрә заманча техник чаралар белән жиһазланган, дәрәслекләр һәм күрсәтмә эсбаплар белән комплектланган булырга тиеш.

Күрсәткечләр	Берәмлек Үлчәү берәмлеге	Фактик	Фаразланучы
балалар саны Яшь 1-6 яшь	кеше	76	80
Балалар бакчасына йөриләр	кеше	59	65
Чыккан янгынар төркемнәр балалар бакча	шт	2	2
балалар саны Яшь 7-17 яшь	кеше	113	120
Өстәмә акчалар алу өлкән яшьтәге балаларны укуы 5 яшьтән 18 яшькә кадәр	%	30	30

Сәламәтлек саклау үсешен фаразлау һәм планлаштыру.

Сәламәтлек саклау халыкның сәламәтлеген яхшыртуга, гомер озынлыгын арттыруга ярдәм итә. Сәламәтлек саклау системасын киңәйтү, заманча медицина жиһазларын куллану нәтижәсендә, медицина хезмәте күрсәтү сыйфатын яхшыртуга, авыруларны киметүгә ирешелә. Сәламәтлек саклауның беренче чираттагы бурычлары түбәндәгеләр:

- сәламәтлек саклау учреждениеләрендә медицина ярдәменөң билгеләнгән күләмен һәм профилактик хезмәт күрсәтүләренә гарантияләү;
- гамәлдәге учреждениеләрне беренче чиратта реконструкцияләү һәм төзелеш яңа;
- квалификацияле белгечләр белән тәэмин итү.

Күрсәткечләр	Үлчәү берәмлеге	Фактик	Фаразлана торган
фельдшерлык акушерлык пунктлары	кеше./смена	3	3

Мәдәният һәм спорт учреждениеләре үсешен фаразлау.

Мәдәният өлкәсендәге төп бурычлар: гамәлдәге челтәрне саклап калу учреждениеләр; үстерү ижади потенциалы һөнәри һәм үзешчән коллективлар; халык сәнгать ижатын, халык кәсепләрен һәм традицион мәдәниәтен саклап калу һәм үстерү; тармакның экспозиция-күргәзмә эшләрен һәм фәнни-агарту базасын киңәйтү, мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре тарафыннан күрсәтелә торган хезмәт күрсәтүләренң дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү һәм халыкның файдалана алуын тәмин итү.

Күрсәткечләр	Үлчәү берәмлеге	Фактик	Фаразлана торган
тәмин ителеш:			
һәркем файдалана алырлык китапханәләр	учреждениеләр	2	2
мәдәни учреждениеләр ял итү тибы	учреждениеләр	1	1
Йөрү саны социаль-мәдәни чаралар	килүләр	105	120
Спорт саны корылмалары	шт	0	0
Гражданнар өлеше, системалы рәвештә шөгьльләнә торган физик затлар мәдәният һәм спорт	%	20	30

1.4. Жирлекнең социаль инфраструктурасын эшләү һәм үстерү өчен кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү.

Муниципаль берәмлекнең социаль инфраструктурасы - кешеләр тормышының төрле төрләре өчен хужалык итеп төзекләндерелгән территорияне, социаль хезмәт күрсәтүләр һәм сервис эшчәнлеге системалары составындагы хезмәт күрсәтүләр өлкәсен, шулай ук халыкның имин яшәвенә юнәлдерелгән социаль инфраструктураның эшләве һәм үсеше белән идарә итүнең институциональ тәмин ителгән системасын үз эченә алган катлаулы комплекс.

Социаль инфраструктура формалаштыру һәм үстерү шәһәр төзелеше кагыйдәләренә, территорияне төзекләндерү буенча теге яки бу карарларны кабул иткәндә гавами тыңлаулар процессында гражданнарның активлыгына бәйле. Социаль инфраструктура элементларын үстерү белән идарә итүнең өстенлекле юнәлешләре, муниципаль берәмлекнең теге яки бу тибындагы ОМСУ вәкаләтләре булып социаль өлкә һәм сервис эшчәнлеге объектларын, урам-юл челтәрен һәм кабул ителә торган идарә карарларын объективлаштыруны мәгълүмати тәмин итү системасын үстерү тора.

ОМСУ социаль тармакларның вәкаләтле оешмаларынан чыккан социаль инфраструктураны үстерү инициативаларын, шулай ук сервис эшчәнлегә белән шөгыйльләнүче эшкуарларны, шул исәптән муниципаль заказ формалаштыру юлы белән, күптөрле механизмнарны да кертеп: максатчан программаларны, төзелеш өчен жир бүлеп бирүне, биналарны арендау буенча ташламалар һәм башкаларны да кертеп, кызыксындырырга тиеш. Муниципаль берәмлекләрнең социаль инфраструктурасын үстерү өлкәсендә хосусый-дәүләти партнерлык әлегә бизнес ягыннан актив ярдәм алмады.

2. Проектлау буенча чаралар (инвестиция проектлары) исемлеге,

гамәлгә ашыру бюджеттан тыш чыганаclar исәбеннән башка нигезләрдә каралган социаль инфраструктура объектларын төзү һәм реконструкцияләү.

Халыкка мәдәни һәм көнкүреш хезмәт күрсәтүгә, хәйрия фондларына һәм иганәчелеккә жибәрелә торган шәхси саклык чаралары, профсоюз һәм ижтимагый оешмалар акчалары инвестицияләрнең мөһим чыганаclarы булырга мөмкин.

3. Финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү

Каралган программа чараларын финанслау Минзәлә муниципаль районы буенча республика бюджеты субсидияләре исәбеннән гомуми финанслау суммасыннан 100 % күләмендә планлаштырыла.

Программа чараларын республика бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашыру чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы закон белән тиешле тармаklar буенча каралган ассигнованиеләр кысаларында гамәлгә ашырыла.

1 нче таблица Программаның максатчан күрсәткечләре

№	Максатчан аталыш программа күрсәткечләре	Берәмлек үлчәнгән	База елы күрсәткеч Башка гамәлгә ашыру һәм программалар	Максатчан күрсәткечнең әһәмияте еллар буенча					Максатчан мәгънә күрсәткеч мизгелгә тәмамлану гамәлләр
				2017	2018	2019	2020	2021	
1	Хужәмәт авыл жирлегенең административ бинасын төзү			0	0	1	0	0	

4.Программа чараларының нәтижәлелеген бәяләү

Комплекслы үсеш программасы жирлекнең социаль инфраструктурасын үстерүдә уңай эффект тәмин итәчәк чаралар комплексын үтәүне күздә тотта. Социаль инфраструктура үскән очракта, муниципаль берәмлек бизнес алып бару өчен кызыклы булып тора. Бу очракта тәкъдим ителә торган программаны гамәлгә ашыру бюджет, коммерция, социаль төп уңай эффектларның булуын билгели.

Коммерция нәтижәсе - кече һәм урта бизнесны үстерү, эшлекле инфраструктураны үстерү, эшлекле имиджны күтәрү.

Бюджет нәтижәсе - предприятиеләрне үстерү бюджет керемнәренә артуына китерәчәк.

Социаль файда - яңа эш урыннары булдыру, торак фондын арттыру, коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү.

5. проектлау өлкөсөндөгө эшчәнлекне норматив-хокукый һәм мәгълүмати тээмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр,

жирлекнең социаль инфраструктура объектларын төзү һәм реконструкцияләү.

2018-2035 елларга Хужәмәт авыл жирлегенең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы конкрет чаралар һәм югарыда билгеләнгән системалы билгеләр буенча төркемләнгән һәм территориянең булган ресурсларын һәм потенциалын нәтижәле файдалану нигезендә жирлекнең төп социаль-икътисадый максатларына ирешүгә юнәлдерелгән көтелгән нәтижәләр жыелмасы рәвешендә тәкъдим ителде.

Халыкның тормыш иминлеге мәнфәгатьләре, икътисадый тотрыклылык һәм иминлек мәнфәгатьләре аша авыл жирлеге белән идарә итүгә күчү, программа чаралары рәвешендә аерым авылларның да, тулаем муниципаль берәмлекнең дә социаль-икътисадый үсешен тээмин итәргә мөмкинлек бирә.

Авыл жирлегенең социаль инфраструктурасын үстерүнең урта сроклы программасын эшләү һәм кабул итү социаль, финанс, инвестиция, икътисадый сәясәт өстенлекләрен ныгытырга, эзлеклелекне билгеләргә мөмкинлек бирә.

күп еллар дәвамында жыелган проблемаларны хәл итү сроклары. Ә Программаның максатчан жайланмалары һәм аны гамәлгә ашыру өчен төзелә торган механизмнар авыл жирлеге территориясендә «уен кагыйдәләрен» беркетә, авыл жирлегендәге идарә һәм эшкуарлык кадрларының эшлекле активлыгын арттырырга, аның территориясендә икътисадый һәм хужалык эшчәнлеген активлаштыру өчен кирәкле шартлар тудырырга мөмкинлек бирәчәк.